



Oslo handlingsprogram for Framtidens byer - Klimatilpasning

Status, organisering og veien videre

Signe Nyhuus, Friluftsetaten

Tore Leite, Byrådsavdeling for miljø- og samferdsel

Nettverkssamling, Bergen, 27.-28. november 2008

Ekstremvær utfordring allerede i dag!



Flom Akerselva, Vestre Elvebakke 2000



AGENDA

- Status for Oslos klimaarbeid: fokus på utslippsreduksjon
- Arbeidet med klimatilpasning satt i gang
- Organisering på tvers av etatene
- Veien videre mot handlingsprogram



AGENDA

- Status for Oslos klimaarbeid: fokus på utslippsreduksjon
- Arbeidet med klimatilpasning satt i gang
- Organisering på tvers av etatene
- Veien videre mot handlingsprogram



**– DE NYE
HUSENE ER
FOR LIKE!**

Side 6–7

**OK Å
NASKE
LITT PÅ
JOB BEN?**

SI DIN MENING Side 10

sport



**SLIK BLIR
OSLOS NYE
OL-HALLER**

Side 42–43

Oslo tøffest i klima- klassen

● Oslo bystyre har i all stillhet gjort et svært ambisiøst klimavedtak: Byens CO₂-utslipp skal halveres før 2030. Side 3

**Halve byen over
støygrensen**

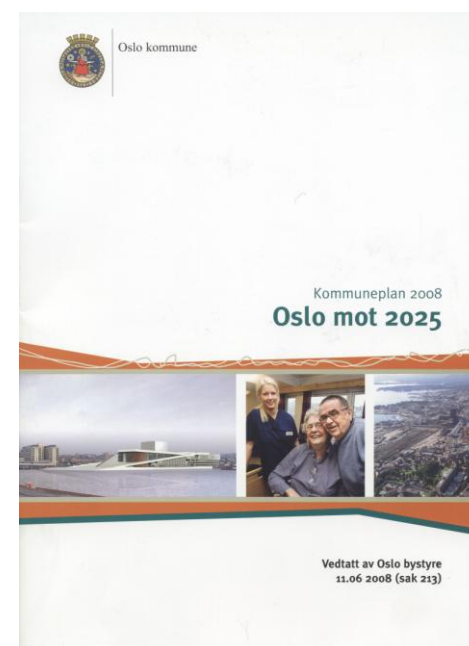
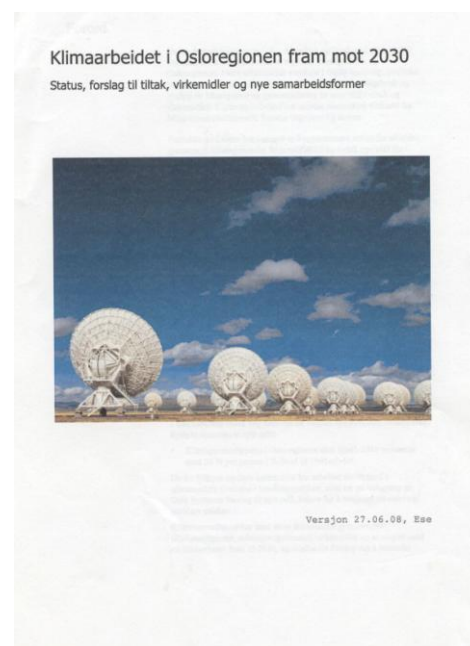
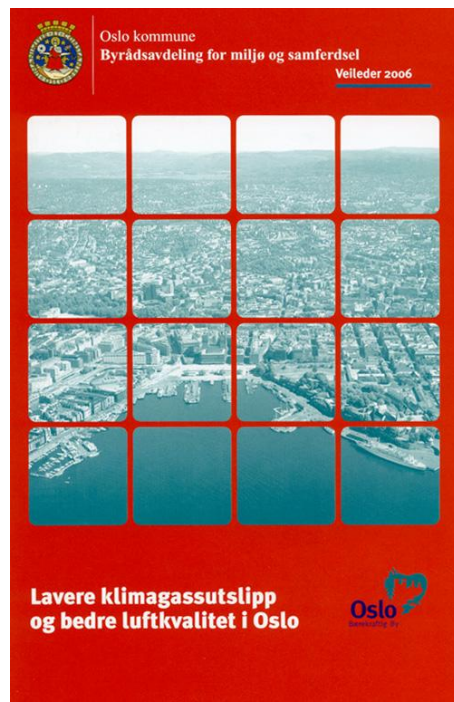
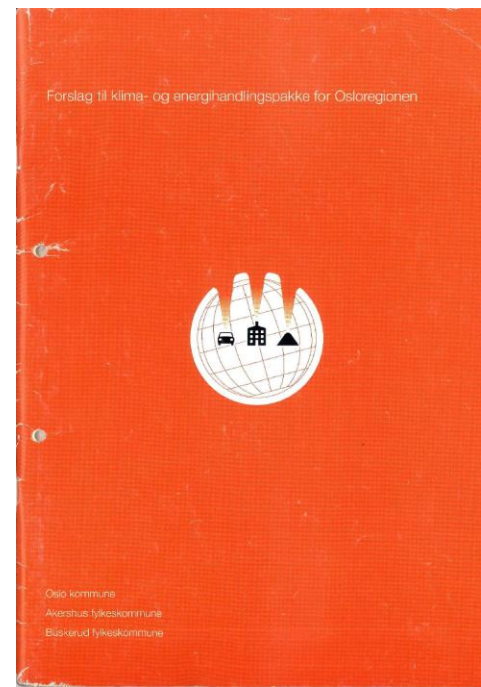
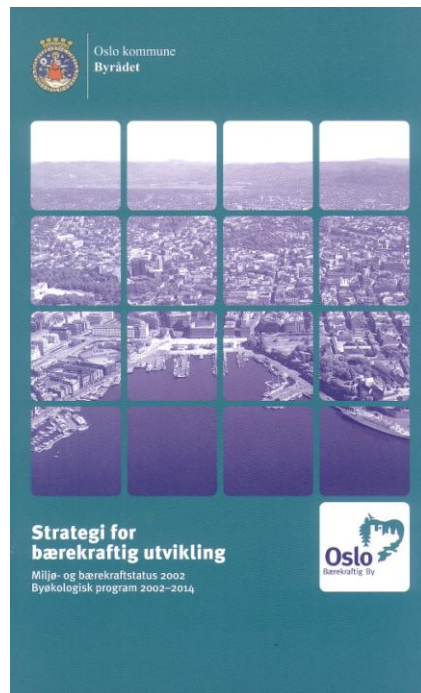
Verst er det i deler av Pilestredet og Trondheimsveien. Side 18–19



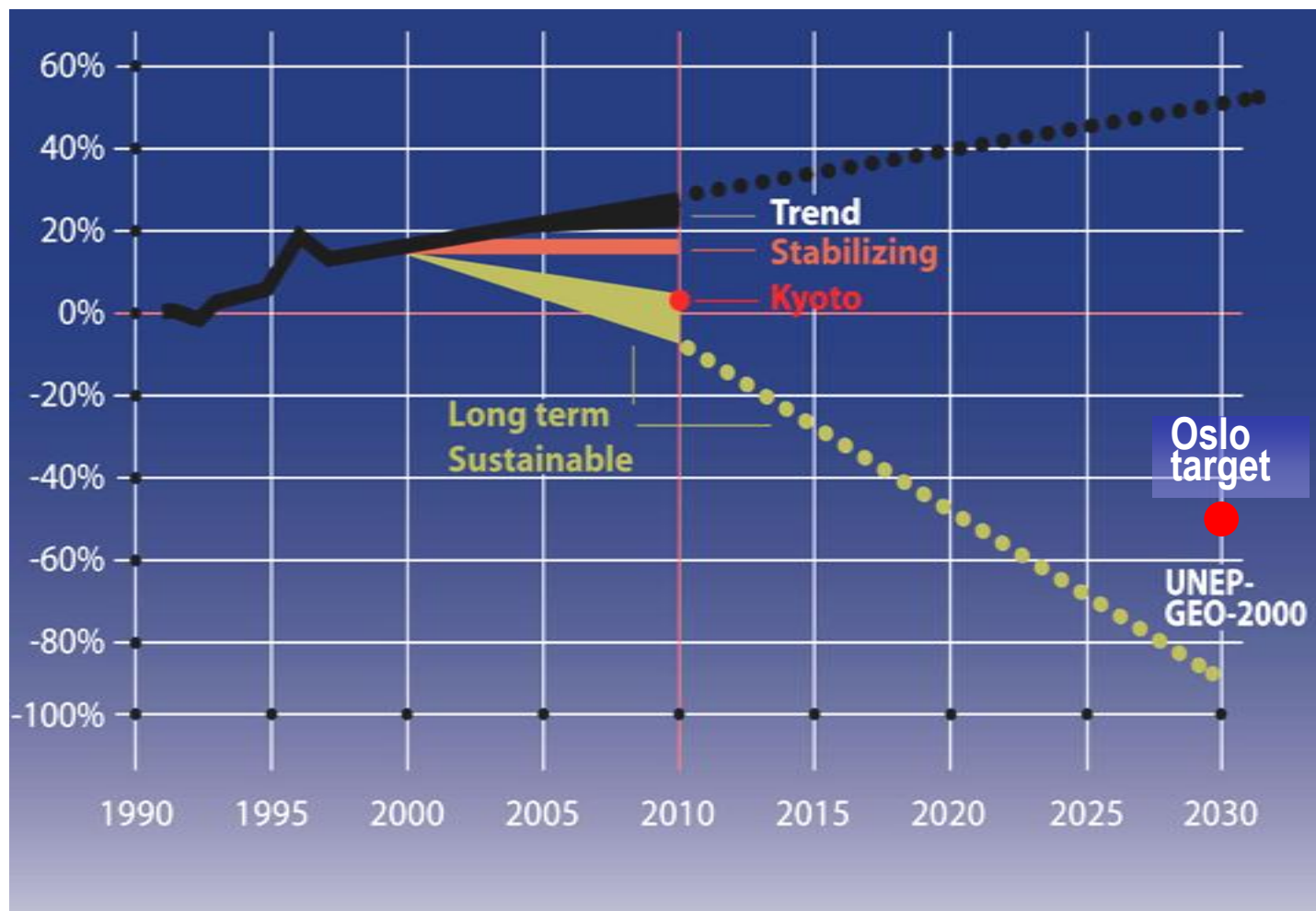
**VI FÅR
BY:LARM
NESTE ÅR**

Erling Lae har hentet gigantfestivalen til Oslo. Vi får 200 konserter på tre dager.

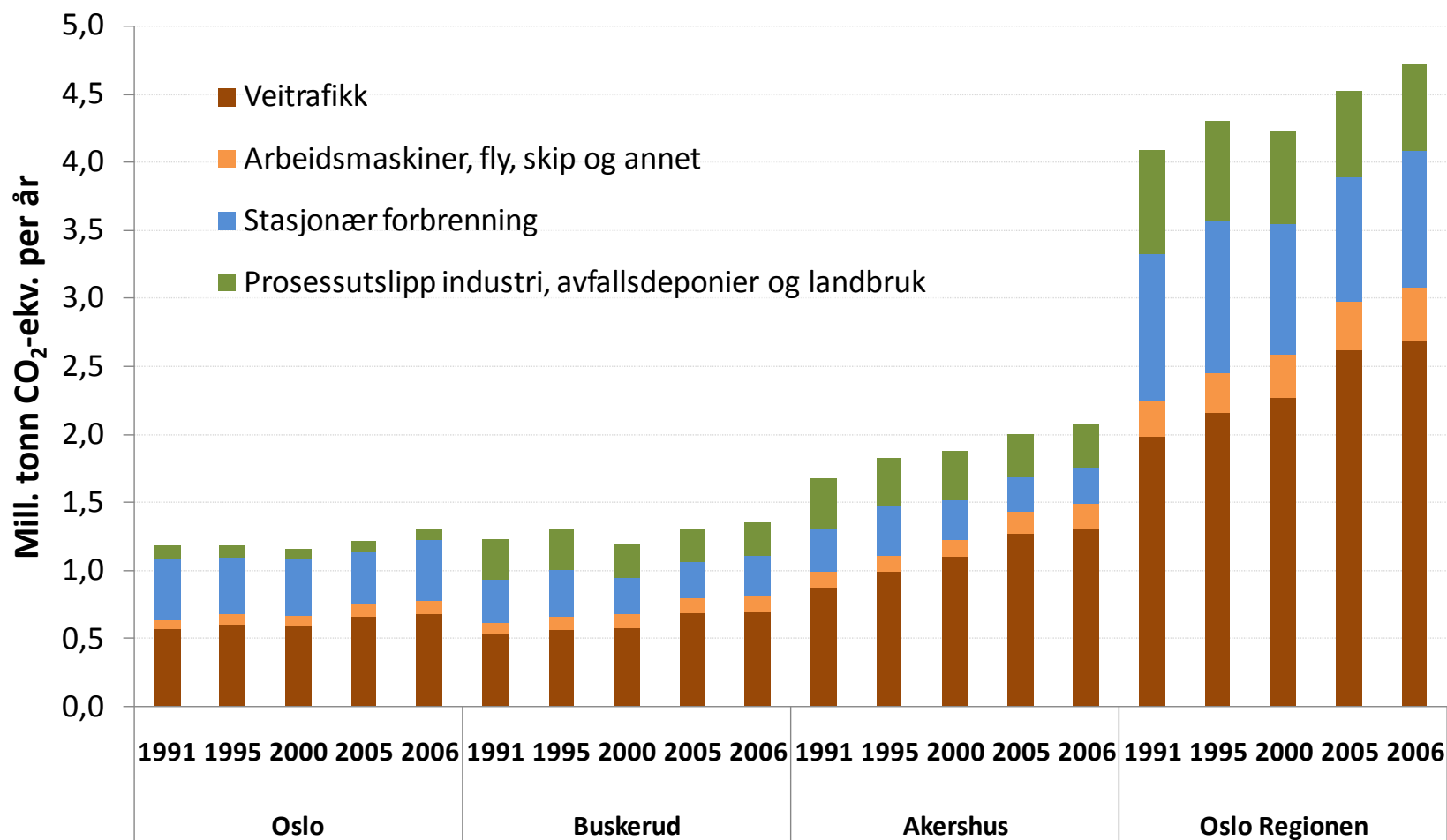
Side 44–45



OSLO HAR AMBISIØSE MÅL FOR REDUKSJON AV SINE KLIMAGASSUTSLIPP



KLIMAGASSUTSLIPPENE ØKER I OSLO





AGENDA

- Status for Oslos klimaarbeid: fokus på utslippsreduksjon
- Arbeidet med klimatilpasning satt i gang
- Organisering på tvers av etatene
- Veien videre mot handlingsprogram

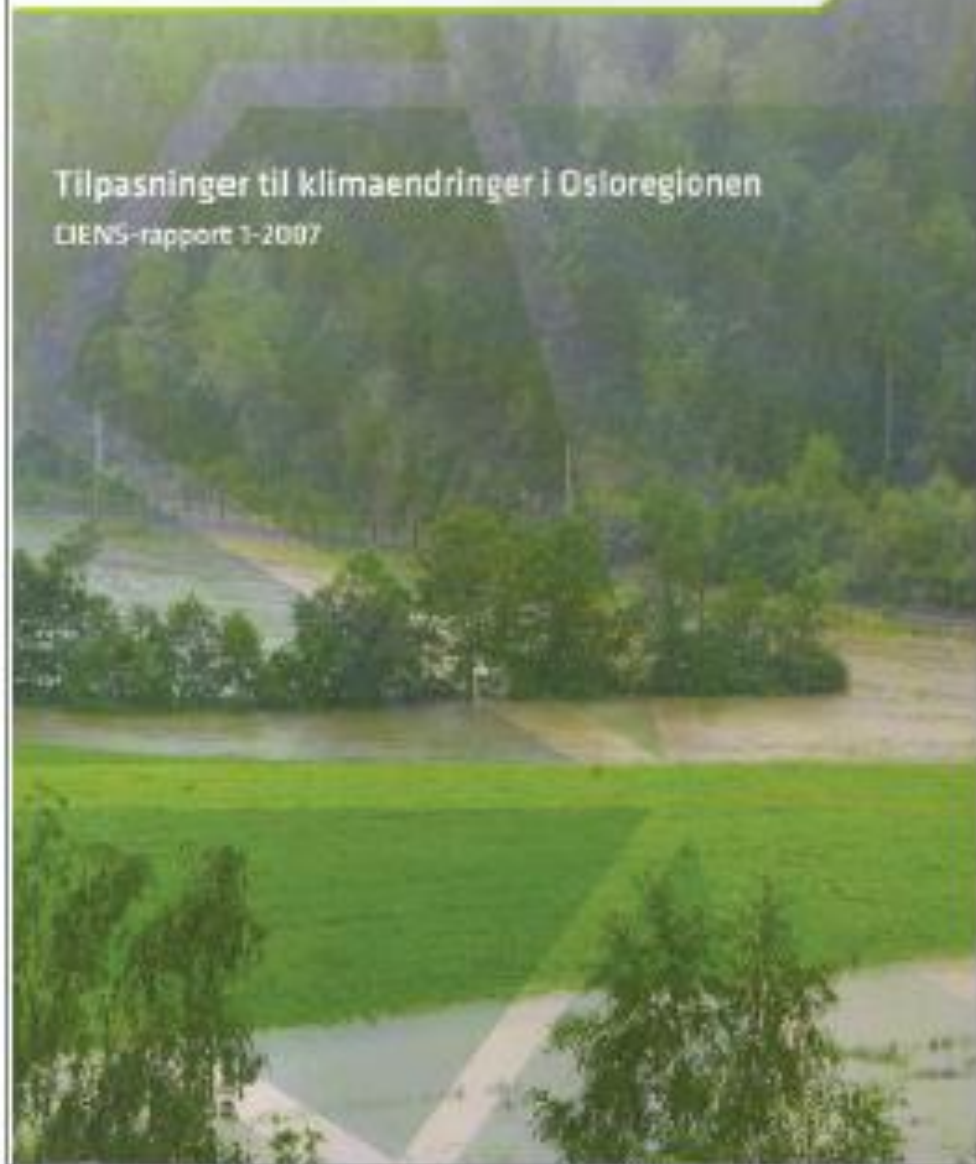


CIENS

Forskningscenter for miljø og samfunn

Tilpasninger til klimaendringer i Osloregionen

CIENS-rapport 1-2007





- Første vurdering av konsekvenser for helse, bygningsmasse, vann- og avløp og annen infrastruktur
- Det forventes økt fare for skred og flere flommer i regionen, særlig lokale regnflommer
- Klimaendringene i Osloregionen vil gi utfordringer som krever tiltak for å tilpasse seg til kommende endringer





Friluftsetaten starter opp arbeidet med å lage en klimatilpasningsstrategi for sitt virksomhetsområde

Skogbruk og landbruk

Lengre vekstsesong gir økt produksjon. Mer ødeleggelse pga uvær. Mulig negativ effekt av plantesykdommer og tørke, for eksempel flere barkebilleperioder.

Park- og friområdene

Større press og slitasje på friområdene pga. økende befolkning og endringer i nedbørsmønsteret. Mer ødeleggelse pga uvær og erosjon. Lengre vekstsesong og varmere klima åpner for fremmede plantearter. Mulig negativ effekt av plantesykdommer og tørke.

Bygninger og konstruksjoner

Ødeleggelse av bygg og infrastruktur pga ekstremvær, skred og flom. Økt behov for vedlikehold, restaurering og forebygging. Effekt av stigende havnivå.

Friluftsliv/turisme

Kortere vintersesong og forandringer i snødekke kan påvirke vinteridrett. Høyere sommertemperaturer i Sør-Europa gir potensial for mer sommerturisme i Oslo. Økt frekvens av flåttbitt, andre skadedyr.

Biologisk mangfold

Utrydding av enkelte arter. Forflytting av arter fra sør til nord. Muligheter for invasjon av skadedyr/-planter.

Grøntstrukturens rolle i klimatilpasning

- Infiltrerer, fordrøyer og avdunster av overflatevann
- Vegetasjon langs vassdrag hindrer flomskader og filtrerer partikler og forurensning
- Kantsoner langs vassdragene utgjør korridorer for arter og biotoper som trenger å flytte seg høyere opp i terrenget
- Lokale klimatiske effekter kan virke avkjølende





AGENDA

- Status for Oslos klimaarbeid: fokus på utslippsreduksjon
- Arbeidet med klimatilpasning satt i gang
- **Organisering på tvers av etatene**
- Veien videre mot handlingsprogram



Oslo kommune

Framtidens byer for lavere
klimagassutslipp og bedre bymiljø
Programbeskrivelse for

Oslo

Oslofolk tar miljøbølgen

● Ni av ti mener egne klimakutt er viktig,
viser Aftens måling

Side 9-7

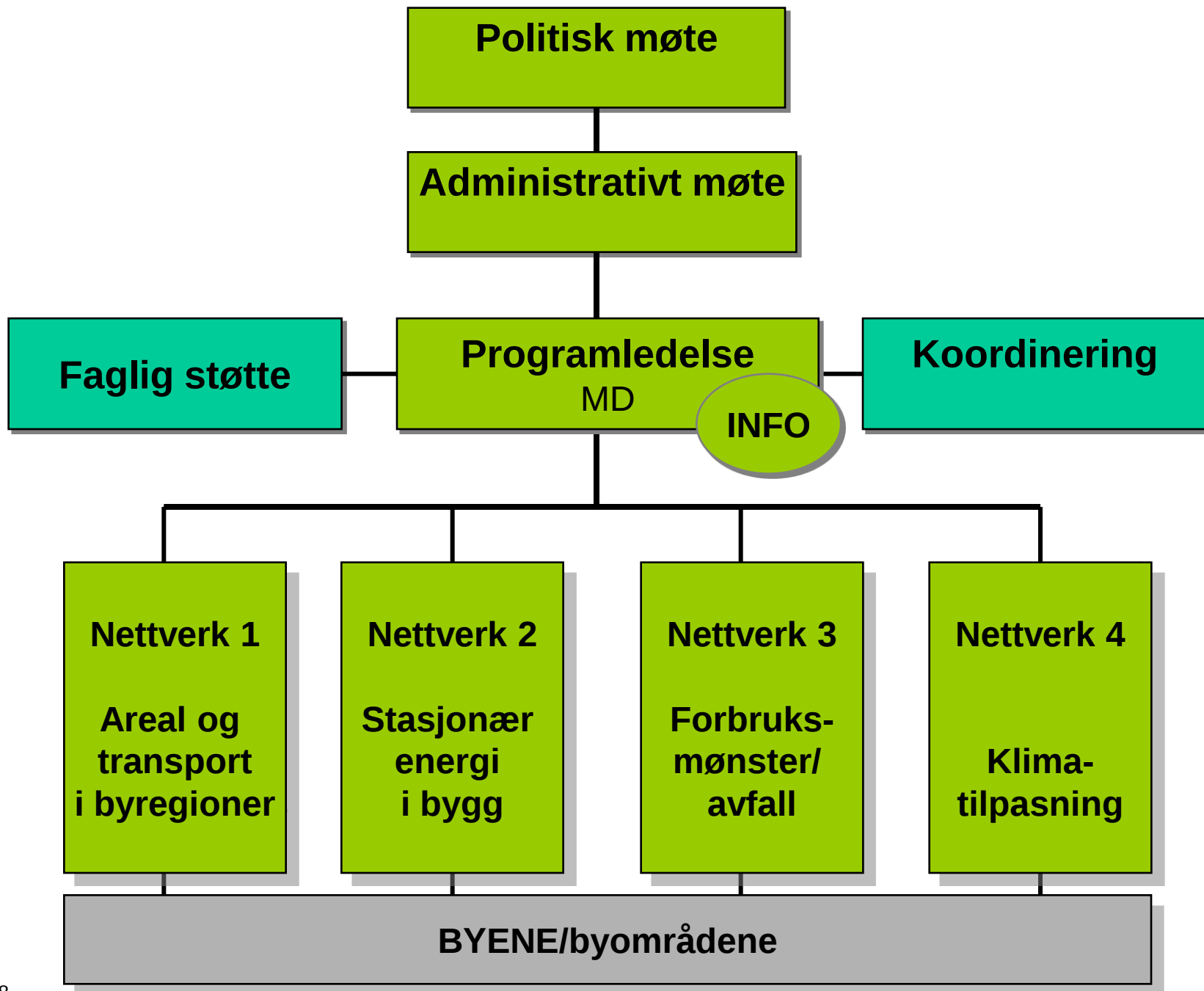


HER ER
OSLOS
NYE STOR-
BARNEHAGE

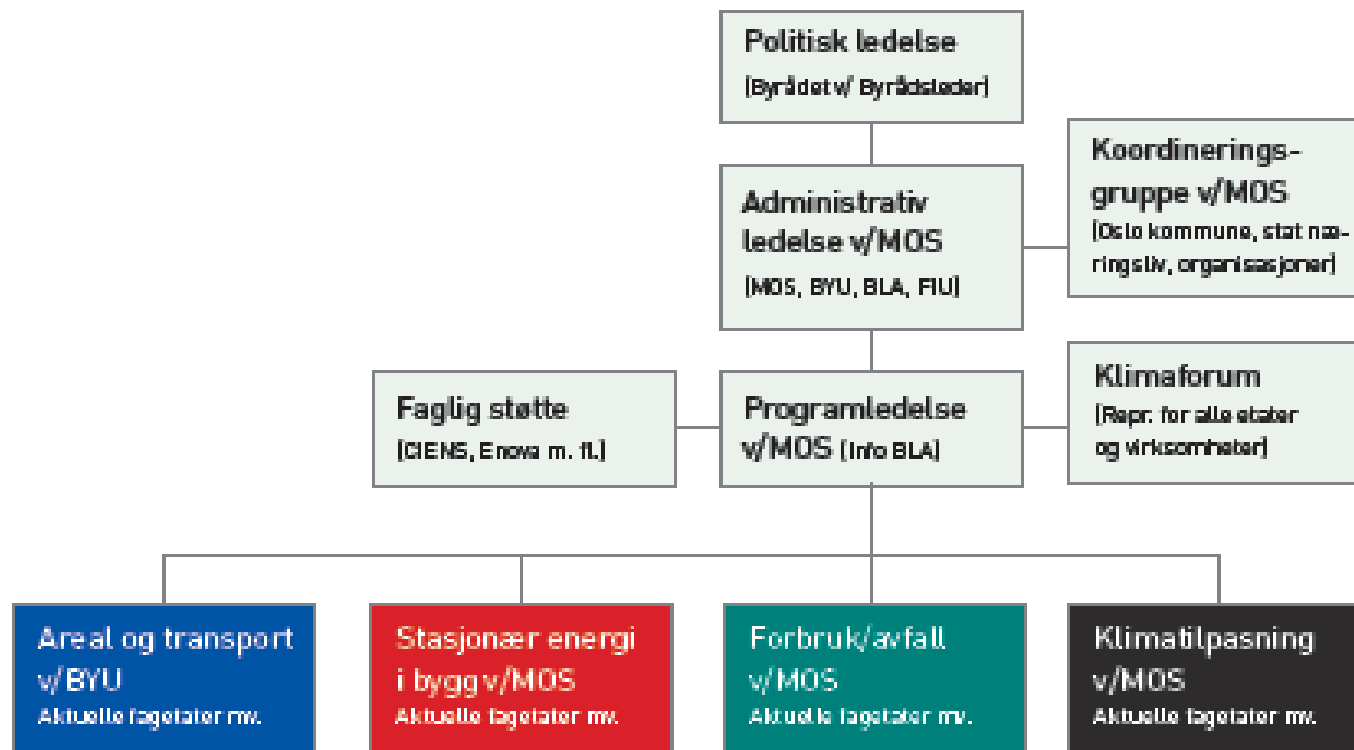
Side 10

oslopolis
RUSTFRI
SCOOTER-
KJÆRLIGHET

Side 23

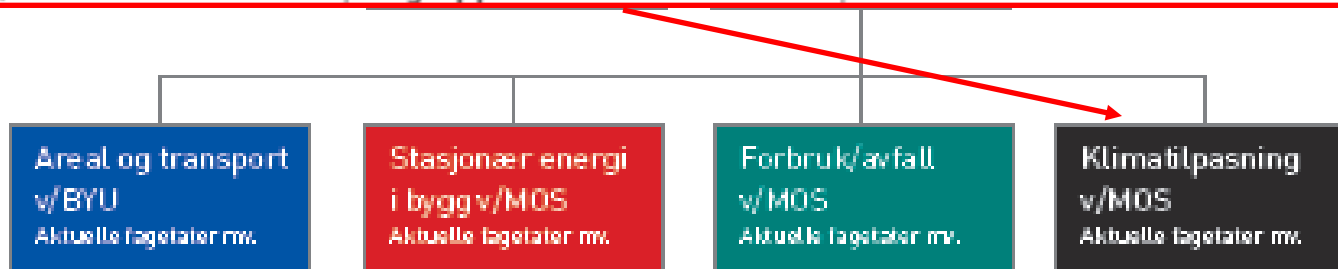


ORGANISERING AV FRAMTIDENS BYER I OSLO



ORGANISERING AV FRAMTIDENS BYER I OSLO

Tore Leite	Leder av arbeidsgruppe	Se over
Kjetil Storaas Hansen	Etatsdirektør	Friluftsetaten (FRI)
Jon Berntsen	Etatsdirektør	Beredskapssetaten (BER)
Eli Grimsby	Etatsdirektør	Vann- og avløpsetaten (VAV)
Jon Myroldhaug	Etatsdirektør	Brann- og redningsetaten (BRE)
Elise Gyda Berg	Etatsdirektør	Helse- og velferdsetaten (HEV)
PBE/HAV	Se gruppe 1	-





AGENDA

- Status for Oslos klimaarbeid: fokus på utslippsreduksjon
- Arbeidet med klimatilpasning satt i gang
- Organisering på tvers av etatene
- **Veien videre mot handlingsprogram**

METODIKK FOR HANDLINGSPROGRAMMET



1.1

Hva gjør Oslo kommune?

1.2

Hva mer bør Oslo kommune gjøre?

2.1

Hva gjør staten?

2.2

Hva mer bør staten gjøre?

3.1

Hva gjør næringslivet?

3.2

Hva mer bør næringslivet gjøre?

FREMTIDENS BYER KLIMATILPASNING



Vedlegg 5

Framtidens byer Oslo: Innsatsområde klimatilpasninger

(utfylles)

		Tiltak	Planer/ vedtak	Ansvar	Aktuelle samarbeids- partnere	Status/frist	Kostnader	CO2-effekt
1.1	Hva gjør Oslo kommune?	4.1 Utarbeidet utredning om klimaendringene i Oslo regionen i samarbeid med Ciens 4.2 Handlingsplan for klimatilpasning skal utarbeides 4.3 Utvikle pilot- og forsøksprosjekter – off/privat (?)						
1.2	Hva mer bør Oslo kommune gjøre?							
2.1	Hva gjør staten?							
2.2	Hva mer bør staten gjøre?							
3.1	Hva gjør næringslivet?							
3.2	Hva mer bør næringslivet gjøre?							
4.1	Hva gjør innbyggerne?							
4.2	Hva mer bør innbyggerne gjøre?							
5	Hvilken kompetanse/teknologi bør videreutvikles/ FoU-prosjekter?							
6	Hvilke rammevilkår/utfordringer bør endres?	• Økt støtte til forskning og utvikling knyttet til klimatilpasninger • Tilskudd til klimatilpasningstiltak på viktig offentlig infrastruktur						
7								
	SUM							

Oslo
miljø

Ni av ti mener eg



FREMTIDENS BYER KLIMATILPASNING



**Oslo
miljø**

Ni av ti mener eg



Vedlegg 5

Framtidens byer Oslo: Innsatsområde klimatilpasninger

(utfylles)

		Tiltak	kt					
1.1	Hva gjør Oslo kommune?							
1.2	Hva mer bør Oslo kommune gjøre?	4.1 Utarbeidet utredning om klimaendringene i Oslo regionen i samarbeid med Ciens 4.2 Handlingsplan for klimatilpasning skal utarbeides 4.3 Utvikle pilot- og forsøksprosjekter – off/privat (?)						
2.1	Hva gjør staten?							
2.2	Hva mer bør staten gjøre?							
3.1	Hva gjør næringslivet?							
3.2	Hva mer bør næringslivet gjøre?							
4.1	Hva gjør innbyggerne?							
4.2	Hva mer bør innbyggerne gjøre?							
5	Hvilken kompetanse/teknologi bør videreutvikles/ FoU-prosjekter?							
6	Hvilke rammevilkårutfordringer bør endres?	• Økt støtte til forskning og utvikling knyttet til klimatilpasninger • Tilskudd til klimatilpasningstiltak på viktig offentlig infrastruktur						
7								
	SUM							

VEIEN VIDERE...

- Intern nettverksamling i Oslo: etatene bidrar til handlingsprogrammet
- Sentrale temaer: havnivåstigning, ekstremvær med flom og stormflo, tørkeperioder, overvannsbehandling
- Utarbeide scenarier for klimaendringer i Osloregionen
- Handlingsplan for Oslo kommune – ROS analyse?
- Utvikle rutiner, virkemidler og verktøy for de ulike etatene (arealplanlegging, byggesaksbehandling, kommunalteknikk, bygg og byutvikling)
- Koordinere og styrke etatenes arbeid med ekstremvær og tilpasning!

HVIS GRØNLANDSISEN SMELTER VIL OSLOFJORDEN STIGE MED INNTIL 5 METER

